

ЗАКІНЧИЛИСЬ ГРОШІ, ПОЧАЛИ ПЛАТИТИ ЗОЛОТОМ

"Потрібно провести інвентаризацію із залученням фахівців з тієї простої причини, що теоретично, підкреслюю, теоретично, цей золотий запас міг бути проданий якомусь із банків", – висловив президент Українського аналітичного центру Олександр Охріменко.

"Для банків дуже вигідно купити золото у НБУ за офіційною ціною, а потім продати фізособам за ринковою, і різниця виходить неймовірно велика", – додав Охріменко.

«Україна перебуває на межі банкрутства, тому Нацбанк країни продає золотовалютні резерви», пише Дзеркало тижня із посиланням на Wirtschafts Woche.

Одним із факторів, який призвів до економічної кризи, є війна на Сході України із проросійськими бойовиками. Крім того, країна заборгувала Росії за постачання природного газу.

Національний банк України пояснює скорочення обсягів золота в міжнародних резервах синхронізацією їх структури і зовнішньої позиції країни.

Останнім часом спостерігалася значна волатильність світових валютних ринків, пов'язана зі зміцненням позицій долара США щодо інших світових валют. Тому НБУ вирішив зменшити частку золота у валютних резервах до 8%. З цією метою на міжнародних ринках було продано 0,46 млн. тройських унцій золота за долари США, відповідно,

частка золота в міжнародних резервах скоротилася до 7,9%.

У вересні регулятор ухвалив рішення збільшити частку долара США в резервному кошику, оскільки структура торгового балансу країни на 70,3% представлена в доларах США, на 15% - в євро. Крім того, 77,7% валового зовнішнього державного боргу України номіновано в доларах США, в євро – 11,2%, СПЗ (спеціальні права запозичення) - 5,8%.

Нацбанк відзначає, що згідно з даними МВФ, питома вага золота у світових резервах в середньому становить 11,7%, а в країнах, що розвиваються, частка золота в середньому становить 4,4%.

Обсяг золота в золотовалютних резервах Національного банку України в жовтні скоротився на 0,46 млн. тройських унцій (14 тонн) - до 0,84 млн. тройських унцій (26,1 тонни), досягнувши рівня червня 2008 року.

Згідно з даними регулятора, в грошовому еквіваленті обсяг золота скоротився на 580,07 млн. дол. - до 988,66 млн. дол.

Золотовалютні резерви Національного банку України на 1 листопада 2014 року становили 12,587 млрд дол., що на 23,2% або на 3,798 млрд дол. менше показника на 1 жовтня в 16,385 млрд дол. Згідно з даними НБУ, золотовалютні резерви досягли мінімального значення за останні дев'ять з половиною років, після провалу до 11,892 млрд дол. у березні 2005 року.

Таблиця 1

Курси купівлі-продажу банківських металів на 24.11.2014 р. для Головного управління з обслуговування клієнтів АТ "Ощадбанк" за адресою: вул. Госпітальна, 12-Г

Назва, проба та вага зливків (монет) банківських металів	Роздрібний продаж клієнтам	
	грн. за грам	грн. за зливок
Золото 999.9, зливок 2,5г	671.60	1679.00
Золото 999.9, зливок 2г*	676.90	1353.80
Золото 999.9, зливок 1г	720.80	720.80
Срібло 999.0, зливок 250г	9.30	2325.00
Срібло 999.0, зливок 100г	10.80	1080.00
Срібло 999.0, зливок 50г	12.30	615.00
Срібло 999.0, зливок 31,1г	13.20	410.52
Срібло 999.0, зливок 20г	15.00	300.00
Срібло 999.0, зливок 10г	17.60	176.00

Слід зазначити, що активно працюють із золотом тепер дуже мало українських банків. Ліцензію на роботу з банківськими металами мають усього 70 банків. Із них реально займаються роздрібними продажами близько 30 фінансових установ. Причому лише близько 20 приділяють цьому різновидові діяльності вдосталь уваги. Близько третини банків, котрі здійснюють роздрібні продажі зливків золота, не купують золото в клієнтів. Серед них такі гранди вітчизняного банківського бізнесу, як Укрсоцбанк (Unicredit Bank), ПУМБ і ВТБ. Із 26 банків, котрі продають зливки золота вагою 10 грам, лише 16 купують такі ж зливки в населення.

Однак найцікавішою особливістю вітчизняного обігу банківських металів є поділ зливків на «свої» та «чужі». Такої практики немає ніде у світі, однак у нас, схоже, для деяких банкірів це вже стало поганою традицією. Причому, якщо десять років тому, на світанку зародження цього ринку, банки відкрито виставляли котирування на зливки, придбані в інших банках, із дисконтом 20–30%, то тепер банкіри просто відмовляються купувати «чужі» зливки. Цікаво, що лише Правексбанк вважає «чужими» зливки з клеймом іншого українського банку. Інші банки, які практикують таку дискримінацію, вимагають надання квитанції (форма 377-К) про купівлю зливка саме в їхньому банку. Серед банків, котрі відмовляються працювати з «чужим» золотом, є доволі солідні, системотворчі установи, зокрема й банки з державним капіталом, такі як Ощадбанк, Укресімбанк, «Хрещатик», Укргазбанк, банк «Форум», БМ Банк.

Згідно з Положенням НБУ про здійснення уповноваженими банками операцій із банківськими металами, сертифікатом якості банківського металу є офіційний штамп (товарний знак) визнаного виробника або письмовий документ виробника, який засвідчує пробу банківського металу та ідентифікує назву визнаного виробника або виробника. При

цьому під визнаним виробником слід розуміти афінажні компанії, котрі є визнаними постачальниками на Лондонський ринок коштовних металів. Таку незаперечну репутацію має продукція 60 афінажних компаній із 25 країн світу. Статус афінажера найвищого класу – Good Delivery (надійна поставка) – присвоюється Лондонськими асоціаціями учасників ринку коштовних металів (LBMA) або учасниками Лондонського ринку платини і паладію (LPPM). Під виробниками у положенні НБУ маються на увазі афінажні підприємства України, які здійснюють афінаж коштовних металів виготовленням зливків банківських металів і не є визнаними виробниками.

Інакше кажучи – гарантією якості більшості зливків, які продають українські банки, є клеймо визнаного афінажера. Найпопулярніші у вітчизняних банків зливки з печатками Argor Heraeus, Degussa, Umicore, Valcambi. На практиці багато банків вимагають від клієнта також паперовий варіант сертифіката якості і в разі його відсутності відмовляються викуповувати зливки.

Найоригінальніше клеймо афінажера використовує Кредитпромбанк – тут погоджуються на купівлю зливків тільки зі штампом компанії Umicore.

Переконаючи клієнта придбати золоті зливки, банкіри зазвичай підкреслюють виключно переваги цих інвестицій. Найчастіше при цьому згадують надійність інвестицій – справді, коштовні метали не піддаються інфляції, та й фінансові кризи зазвичай лише зміцнюють їх курс; схоронність – банківські зливки не зношуються, їм не страшні пожежі та повені; та ліквідність – банкіри стверджують, що на золото завжди стійкий попит і вигідна ціна. Однак на практиці з ліквідністю банківського золота в Україні виявляється не так просто...

Аналітик Бердоус С.Г.